

FESTES PATRONALS 20
ALFARA del PATRIARCA 05

AJUNTAMENT D'ALFARA DEL PATRIARCA

Plaça Sant Joan de Ribera, 4 * 46115 Alfara del Patriarca
Telèfon 96 139 19 46 * Fax 96 139 56 61
E-mail afpatriarca@cv.gva.es

CORPORACIÓ MUNICIPAL

ENRIC M. CUÑAT
Alcalde

COMISSIÓ DE GOVERN

JUAN GABRIEL SEPÚLVEDA MUÑOZ
Delegat de Serveis Urbans
AMADOR GARCIA APARICIO
Delegat de Serveis Ciutadans de Benestar
RAFAEL MARQUÉS BRISA
Delegat de Foment

CONCEJALS

MARISA ALMODÓVAR TORRES
Delegada de Família
JOSÉ FRANCISCO PERIS LÓPEZ
Delegat del Cicle Integral de l'Aigua
JUAN ANTONIO CASTELLÓ GAMÓN
SALVADOR CHIRALT BAILACH
AMPARO FAULÍ FITÓ
MIQUEL ÀNGEL MARTÍNEZ GASCÓ
PURA SÁNCHEZ PÉREZ
Delegada d'Agricultura
RICARDO PEINADO GONZÁLEZ
Secretari-Interventor

TELÈFONS D'INTERÉS

Emergències	112
Polícia Local	607 903 901
Consultori de Salut Alfara	96 139 44 12
Centre de Salut Moncada	96 130 02 99 / 16 89
Farmàcia Remedios Valls	96 139 43 74
C.P. San Juan de Ribera	96 139 31 67
C.P. Ramón y Cajal	96 139 09 29

Salutació

El mes de juny ha sigut pròdig en esdeveniments rellevants per a la xicoteta història del nostre poble. La Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca es feia amb el primer premi i menció d'honor de la seua secció en la fase provincial del Certamen de Bandes de la Comunitat Valenciana. El C.D. Alfarense aconseguia l'ascens a primera regional preferent i els equips de l'Escola de Futbol Base aconseguien excel·lents classificacions en les distintes lligues i campionats en què han participat. S'ha celebrat igualment i amb gran èxit de participació el III Fons de la Mancomunitat del Carraixet. Crec que tot açò és una bona mostra de la voluntat d'aprofitar les oportunitats de formació personal i de convivència de què disposem per a aconseguir objectius d'interés compartit.

Juny ha sigut el mes en què Swedish Match, continuadora de Fosforera, ha tancat les seues instal·lacions posant fi a una activitat industrial centenària. Les famílies dels treballadors han sigut les primeres a sentir els efectes de la globalització econòmica i de la deslocalització, que es fa sentir també en altres empreses. Sens dubte afecta també al projecte del que ha de ser el nostre poble, a les seues activitats econòmiques, al seu disseny urbanístic, als servicis que han de disposar els seus ciutadans.

Alfara del Patriarca està canviant i hem de ser conscients de les conseqüències que eixos canvis, els previstos i els imprevistos, els lents i els ràpids, tindran en el futur. Però junt a eixos canvis i els seus efectes roman un sentiment que som una comunitat de ciutadans amb una particular forma de ser i comportar-se.

Les festes que ens disposem a celebrar són una ocasió reiterada de manifestar el nostre arrelament en les tradicions més nostres, en la nostra història, en la vocació de convivència i en la confiança en un futur ple d'esperances per a poder portar avant el nostre projecte de desenvolupament personal i de ciutat com a àmbit de l'exercici dels drets i deures ciutadans.

A disfrutar alegrement en estes festes vos convida, en nom de tots els clavaris i associacions que participen en la seua organització, als que vull expressar el nostre agraïment pels seus treballs i dedicació. Vale.

Enric M Cuñat Sesé
Alcalde

Nosaltres diem NO, no som políticament correctes

La cultura actual està en franca contradicció amb el pensament cristià, que no acceptarà mai ni el pensament únic ni el pensament dèbil, pese a cuidar durant dos mil·lennis com ningú de tots els dèbils mentals i d'haver obert el primer manicomi del món, perquè considera que la debilitat mental és una desgràcia a socórrer, mentre que el pensament dèbil és presenta com un luxe i un senyal de progrés. Per a començar, el pensament dèbil es caracteritza per un fonamental instantaneisme: La vida es redueix estrictament al moment present. Sols compta l'instant en el que me encontre, la maximització del plaer instantani, present, o bé el negoci ràpid que els romans plasmaren en el *carpe diem* o atrapa al vol l'ocasió que no torna; mengem i begem que demà morirem.

Per a entendre el missatge cristià es absolutament capital saber com concebir la relació del ser humà amb el temps, així com poder donar-li un sentit, una direcció a la pròpia vida, perquè, per a nosaltres els cristians, la definició de l'home i la definició del temps coincideixen donat que l'home és justament temps obert a l'eternitat.

Si, pel contrari, mutilem el temps de passat i de futur, deixat-li sols l'instant present, i condemnem la llibertat humana a dir sempre sí a tota mena d'estímul; si considerem que dir **no** és absurd, que tot el que jo vull, que tot quant desitge es converteix en alguna cosa intrínsecament bona, tota diferència existencial entre l'home i l'animal desgraciadament es veu abocada a evaporar-se.

Diem que tot ser humà manté sempre la seua dignitat rebuda per Déu i que per tant, independentment de la conducta que puga adoptar, ha de ser sempre respectat com a persona que és. Però des del punt de vista existencial, si lo que domina hui es l'instant, el plaer immediat i el ràpid enriquiment, per este camí no serà mol diferenciable el comportament de l'home, del que és propi dels animals.

Justament la diferència més clara que existeix entre l'home i l'animal, segons Max Sheller en la seua obra *El lloc de l'home en el cosmos*, és la capacitat de **dir no**. No menje encara que tinc fam, no delate encara que em torturen, no a qualsevol estímul immediat per a mantindre una fidelitat a un projecte. Gandhi fa vagues de fam fins a aconseguir la independència de l' India ocupada pel poder britànic. Gràcies a saber dir no podem comptar entre els creients amb màrtirs com Tomás Moro, que es va negar a ser servil i gregari davant la tirania d'un rei incapaç de respectar la vida de mitja dotzena de mullers que deia voler molt; "amores que matan". Els nobles d'Anglaterra amb la seua cultura zoologitzant, incapaç d'eleva-se per damunt dels ramats d'ovelles, gregària a més no poder, amb una admirable disciplina de partit, va decidir renunciar a **ser** a canvi de **tindre** una vida despreciable fins i tot a criteri del propi rei que després d'utilitzar-los, va condemnar algun d'ells per alta traïció a la Corona.

Si la vida és redueix al moment present, a les pulsions, a l'ànsia de domini i a tindre a costa de ser, desapareixen de l'horitzó els somnis més esperançadors de l'home. Com podem demanar consagrar la vida a la voluntat de Déu, si la meua voluntat momentània és l'únic déu que reconec?. Com demanar fidelitat en el matrimoni, o alguna cosa que signifiqui compromís, vincles estables en el temps, quan la durada establida pel govern per a demanar el divorci sense mediar separació prèvia pot ser de noranta dies.

Tot el que perdura apareix com a nul. Sols es acceptable el que és lleuger, *light*, rebaixat, allò que és efímer; i cada un dels individus decideix el que és bo i el que és mal en bloc. L'home és creador de bondat i de maldat; i si un aconseguix que el que ell considera bo siga acceptat per una majoria, o per un mosaic de minories contraposades però dispostes a renunciar a les pròpies conviccions polítiques, acceptant companys d'allò més estrafolari que no admeten cap discussió, qualsevol barbaritat és converteix en axioma indiscutible, de moment, perquè en un altre moment es pot decidir tot el contrari segons una moral de situació en la qual sols el relativisme és absolut. Molt allunyats estem de la frase d'Antonio Machado: "La verdad es lo que es y sigue siendo verdad aunque se piense al revés".

Si allò que vull és lo bo, la llibertat no necessita motivació. Si el meu organisme és meu, tinc dret a l'avortament, a drogar-me, a demanar l'eutanàsia o a proporcionar-la a un altre. I el suïcidi serà l'expressió de l'exercici màxim de la meua llibertat, donat que optar per l'autodestrucció és una opció tan digna com optar per la vida. I, a més a més, premien la pel·lícula.

Per que hem de privar al piròman emulador de l'emperador Neró de l'emoció de vore en flames una pineda? Es té preparada una excusa prevista per a uns i un insult i condemna per a altres, segons és tracte d'un *lobby* protegit o d'una institució a extingir; parcialitat que és deixa notar fins i tot en les manifestacions promogudes o condicionalment restringides pel poder.

Estos dies ens preparem a celebrar les festes dels patrons: hòmens i dones lliures fins a poder estimar els enemics, indiferents en quant a no ser políticament correctes, si bé altament qualificats per a donar llum a les nostres vides, com a mestres de vida que són. Dels triomfadors de torn tan sols podem obtindre fum. Com diu la dita popular "Déu no vullga que qui ens te que donar llum ens done fum."

Álvaro Martínez Soriano
Rector

Dissabte 6

- 18:00 hores** Partida de Pilota Valenciana "Galotxa" (Carrer Mestre Polau).
18:30 hores Vaquetes i bou en puntes.
24:00 hores Dos bous embolats. Ramaderia de Fernando Machancoses de Ceste.

Dissabte 13

- 18:30 hores** Vaquetes i bou en puntes.
20:00 hores Comencen les **24 hores de futbol-sala** al Poliesportiu Municipal, organitzades per les Filles de Maria i els clavaris de Santa Bàrbara.
24:00 hores Dos bous embolats. Ramaderia de Fernando Machancoses de Ceste.

Diumenge 14

- 13:00 hores** Volteig general de campanes anunciant la festa de la Mare de Déu.
18:30 hores Des del carrer Sant Vicent nº 78, passacarrer amb del alfàbegues fins a l'església. En acabar es repartirà orxata i fartons en el carrer de Sant Vicent, 55.
20:00 hores Gran Final de les **24 hores de futbol-sala**.

Dilluns 15 Festa de la Mare de Déu d'Agost

- 19:00 hores** Arreplega de les clavariesses.
20:00 hores Santa Missa, cantada per la Coral Joan de Ribera.
21:00 hores Processó a la Mare de Déu, amb l'acompanyament de la Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca. En acabar, tindran lloc els tradicionals focs d'artifici a càrrec del pirotècnic Lapi.

Dimarts 16

- 23:45 hores** Moros i cristians. Espectacular entrada de les comparses de moros formades pels festers i festeres d'enguany i associacions amb l'acompanyament de diversos grups de música.

Dimecres 17

Dia dels Majors

- 11:00 hores** Celebració cristiana d'acció de gràcies per la vida. Missa i sacrament del confort dels malalts.
20:30 hores Berenar als Jardins Municipals, organitzat per l'Ajuntament i la Unió Democràtica de Jubilats i Pensionistes amb la participació dels festers joves i diverses associacions.

Dijous 18

- 23:00 hores** Als Jardins Municipals. Actuació del Grupo Cadanchi de Xile dins del Festival Internacional de Música i Dança Tradicional de la Comunitat Valenciana que organitza la Federació Valenciana de Folklore.

Divendres 19

Dia de la Peña Taurina

- 12:00 hores** Entrada de la Xaranga.
14:30 hores Dinar dels penyistes o col·laboradors.
18:30 hores Vaquetes i bou en puntes.
23:00 hores Als Jardins Municipals, interpretació de l'obra "Pare vosté la burra, amic!", a càrrec del grup de teatre *Lo Nostre* d'Alfara, organitzat per les Filles de Maria i els clavaris de Santa Bàrbara.
24:15 hores Tres bous embolats. Ramaderia de José Vicente Machancoses de Picassent.

Dissabte 20

- 11:00 hores** "AQUALFARA". Gran joc infantil de l'estiu organitzat per les Filles de Maria als Jardins Municipals.
16:00 hores Gran Parc Infantil, on tots els xiquets tenen garantida la diversió i la festa, organitzat per les Filles de Maria i els clavaris de Santa Bàrbara, amb la col·laboració del SARC de la Diputació de València.
17:30 hores Al carrer Major tradicional partida de pilota en la modalitat de llargues amb la participació de pilotaris de prestigi. Organitzat per Fredi i la participació del SARC de la Diputació de València.
22:30 hores Trasllat de la imatge de Sant Vicent des de l'Església fins al domicili del clavari major al carrer de D. Emilio Ramón Llin.
23:30 hores Gran Nit de Rock al parking del CEU, amb els grups: Besugo, Desconcierto, Ki sap, Malos vicios i Bajoqueta Rock, organitzat per les Filles de Maria i els Clavaris de Santa Bàrbara.

Diumenge 21

Dia de Sant Vicent

- 08:00 hores** Despertà.
13:00 hores Volteig de campanes anunciant la Festa de la Mare de Déu del Rosari.
19:15 hores Arreplega dels festers de Sant Vicent i cercavila pels carrers del poble.
20:00 hores Missa.
21:00 hores Processó i, al finalitzar, castell de focs d'artifici.
22:00 hores Trasllat de la imatge de la Mare de Déu fins al C/ Cavallers, 77, amb l'acompanyament de la Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca. En acabant amenització musical al mateix carrer per JFM Acustic amb la col·laboració del SARC de la Diputació de València.
22:30 hores Sopar popular als Jardins Municipals. En acabar, actuació del Grup de Teatre *Lo Nostre* d'Alfara del Patriarca que representarà l'obra "Colombar de profit".

Dilluns 22 Dia de la Mare de Déu del Rosari

- 06:00 hores** Cant de l'Aurora.
- 10:30 hores** Cercavila pels carrers del poble replegant els clavaris, amb l'acompanyament de la Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 11:30 hores** Missa en honor a la Mare de Déu del Rosari, amb l'acompanyament musical de la Coral Sant Joan de Ribera.
- 13:00 hores** Volteig de campanes anunciant la festa de la Immaculada Concepció.
- 20:00 hores** Arreplega dels clavaris.
- 21:00 hores** Solemne processó acompanyada per la Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca. En finalitzar, es dispararà un Castell de Focs d'Artificer la Pirotècnia Turís.
- 00:30 hores** Espectacular actuació de l'Orquestra Glitter al parking del CEU.

Dimarts 23 Festa de les Filles de Maria

- 05:00 hores** Cant de l'Aurora.
- 10:00 hores** Recollida de les clavariesses pels carrers del poble amb l'acompanyament de la Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 11:30 hores** Solemne missa de la Immaculada Concepció cantada per la coral de Sant Joan de Ribera d'Alfara del Patriarca.
- 14:00 hores** "Espectacular Mascletà" a càrrec de la Pirotècnia Caballer de Moncada.
- 19:30 hores** Arreplegada de les clavariesses i passacarrer per tot el poble.
- 21:00 hores** Solemne processó de la Immaculada amb la participació de la Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca. Al finalitzar es dispararà un Castell de Focs d'Artifici a càrrec de la Pirotècnia Caballer de Moncada.
- 22:30 hores** Trasllat de la imatge de Sant Bertomeu fins a la casa del clavarí major, carrer de Bonifaci Ferrer, acompanyat per focs d'artifici.
- 24:00 hores** Gran Disco-Mòbil "San Miguel", amb la millor il·luminació i so, pantalla gegant, go-gós, canó de confetti, i molts regals, on està garantida la diversió i la festa per a tots els assistents. Amb el patrocini del SARC.

Dimecres 24 Festa de Sant Bertomeu

- 08:00 hores** Despertà.
- 11:00 hores** Trasllat de Sant Bertomeu fins a l'Església.
- 11:30 hores** Missa solemne de Sant Bertomeu apòstol, Titular de la Parroquia i Patró del poble.
- 13:00 hores** Volteig de campanes anunciant la festa de Santa Bàrbara, Patrona del poble.
- 18:30 hores** Jocs i tallers infantils als Jardins de l'Ajuntament, organitzats pels clavaris de la Mare de Déu del Rosari. A poqueta nit podrem passejar pels carrers nous i podrem contemplar com està fent-se la paella monumental.
- 21:00 hores** Processó en honor a Sant Bertomeu.

22:00 hores Trasllat de la imatge de Santa Bàrbara des de l'església a casa del clavarí major, C/Major nº33, amb focs d'artifici i acompanyats per la Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.

22:30 hores En acabar la processó tots junts soparem la paella gegant, després podrem passar un estona divertida participant en un karaoke i en un bingo on el premi final és un equip de música. La vetllada estarà animada per la Xaranga d'Oscar.

Dijous 25 Festa de Santa Bàrbara

- 07:15 hores** "Gran Despertà" per tots els carrers de la població. Al finalitzar aquesta anirem tots els clavaris a desdejunar.
- 10:30 hores** Recollida dels Clavaris per tots els carrers del poble amb l'acompanyament de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 11:30 hores** Solemne Missa en honor a la Santa Patrona.
- 14:00 hores** Espectacular i Grandiosa "Mascletà" a càrrec de la Pirotècnia Caballer de Moncada.
- 20:00 hores** Arreplegada dels Clavaris amb l'acompanyament de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 21:00 hores** Solemne Processó en honor a Santa Bàrbara amb la participació de la Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca. Al finalitzar es dispararà un castell de focs d'artifici a càrrec de la Pirotècnia Caballer de Moncada.
- 24:00 hores** Macrodisco-Mòbil "San Miguel" a càrrec de l'empresa Sagarmanta Produccions Artístiques amb una gran il·luminació i so, cançons de confetti, pantalles gegants, "go-gós" i repartiment de regals per als assistents. En el mateix acte repartirem els premis de les **24 hores de Futbol Sala**. Col·labora el SARC.

Divendres 26 Festa de San Juan de Ribera

- 11:00 hores** Missa.
- 20:30 hores** Passacarrer de la Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara, replegant els clavaris i fusters des dels domicilis dels clavaris majors.
- 21:00 hores** Solemne processó. Amb la participació de tots els fusters d'enguany, acompanyats per la Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara i del Grup de Dolçainers de l'Escola de Meliana. (SARC)
- 24:00 hores** Desfilada pels carrers de la població i a continuació ball de disfresses al parking del CEU, organitzat per les Filles de Maria i els Clavaris de Santa Bàrbara, amb la col·laboració de la resta de festes i algunes associacions. Els clavaris i clavariesses, també volen convidar a la resta del poble a participar en esta animada nit.
- 00:30 hores** Espectacular actuació de l'Orquestra Glitter al parking del CEU.

Dissabte 27 Dia Final de les Festes

- 18:00 hores** Cabalgata final de les festes. Amb la participació de totes les agrupacions festeres.
- 23:00 hores** Nit de cançons organitzada per la Falla La Unió amb la participació dels fallers i falleres que interpretaran les cançons de més actualitat.

Clavariesses de la Mare de Déu d'Agost

Clavariessa Major:

Mª Amparo Real Martínez

Clavariesses:

Mª José Alfonso Camps
Rosa María Bueno Ballester
Ana Isabel Camuñas López
Nieves Durá Usach
Mª José Ferrer Torrijos
Kati Fornell Mira
María del Carmen Marí Navarro
Mari Carmen Muñoz López
Loli Paños Acedo
Toñi Real Martínez
Flor Safont Falcón
Mercedes Soriano Navarro
Encarna Tarazona Beltrán
Consuelo Vidal Tomás

Festers de Sant Vicent

Clavariessa Major:

Ana Martínez Bernabé

Clavaris:

Ana Jiménez Zamorano
María Paños Pascual
Toni Egea Rodado

Victoria Lacruz Carrascosa
Artem García Martines
María Conejero Muñoz

Festers de la Mare de Déu del Rosari

Clavariessa Major:

Mª Angeles Sanfrancisco Gallego

Clavaris:

Mª Mercedes Almela Zamorano
Emilio José Berga Barat
Jorge Cortés Sáez
Estefanía Cuenca Novella
José María Esteban Ferrer
Susana García Blánquez
Alejandro Greses Huerta
José Ibáñez Martínez
Batiste Ibáñez Monteagudo
Conchi Latorre Molano

Mª Dolores Latorre Molano
Roberto Lloris Pérez
Javier Mateo Lloris
Julia Nieves Palanca
Francisco de Borja Obrer Valero
Sergio Pérez Fernández
Cristina Peris Orts
Gloria Rodríguez Salvador
Salva Solaz Ortega

Clavaris de Sant Bertomeu

Clavari Major:

Antonio Rodríguez Martí

Clavaris:

Vicente Sanchis Montalar
José Company Bosch
José Ramón Girones Yáñez
Jacinto Rodríguez Martos
Luis Redondo Redondo
Esteban Alabajos Jorques
Ximo Rocher Hernández

Filles de Maria

Clavariessa Major:

Isabel Estellés Fontestad

Clavariesses:

Gloria Albert Bosch
Pili Amat Rodrigo
Natalia Gamón Trencó
Noemí García Molins
Lidia González Martínez
Mª Pilar Gumbau Cabo
Susana Martín Regidor
Inma Martínez Pérez
Lourdes Palau Greses
Marta Peña Cervelló
Ana Pérez Ginestar
Pilar Quevedo Morte
Alba Rodrigo Juan
Bàrbara Ruiz Martínez
Nuria Talavera Ibañez

Clavaris de Santa Bàrbara

Clavari Major:

José Luis Estellés Fontestad

Clavaris:

Francisco Alba Escriche
José Faulí Paños
José Manuel Fernández Navarro
José Ramón Ferrer Suesta
Vicente García Beltrán
Jaime Gil Blázquez
Julio García Giménez
Rafael Giménez Sánchez
Víctor Martínez Beltrán
Jesús Millán Vañó
Luís Rodríguez Granell
Vicente Ros Morote

Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca

Les Bandes de Música ocupen hui per hui un lloc molt important en la societat valenciana. En Espanya existeixen quantitat de Bandes de Música per tot arreu de la geografia peninsular, però és en València on es registren el major nombre de músics per metre quadrat.

Cada poble té en la seua Agrupació Musical una peça angular de la seua història cultural, ja que reflectix l'evolució de la seua població i també abandera el nom del seu poble a tots els escenaris on la Banda interpreta un concert.

En els últims mesos el nom d'Alfara del Patriarca s'ha fet sentir en diversos mitjans de comunicació amb motiu del **Primer Premi i Menció d'Honor** aconseguit en el XXIX Certamen Provincial de Bandes de Música de València el passat mes de maig, dins la Tercera Secció. A més a més, vam ser la Banda millor valorada puntualment pel Jurat d'entre totes les Bandes que participaren al nomenat Certamen en la resta de categories, motiu pel què ens sentim doblement orgullosos del treball realitzat.

El fet d'aconseguir un Premi no és un punt i final en aquest esforç, sinó un punt i seguit per a continuar treballant, ja que el pròxim repte que se'ns planteja és la participació en el Certamen de Bandes de Música de la Comunitat Valenciana el pròxim mes d'octubre, en el que s'enfrontarem amb les bandes guanyadores en els Certamens de Castelló i Alacant en la nostra mateixa Categoria.

No hem d'oblidar que tot açò seria impossible sense el suport desinteressat de músics, socis, directius, Administracions, i veïns en general, que col·laboren i participen d'aquesta realitat musical, i als quals volguera donar les gràcies des d'aquestes línies.

Bones Festes!!

Mª Àngeles Sanfrancisco Gallego
Presidenta

C.D. Alfarense

Una vegada més ens dirigim a tots els veïns d'Alfara des d'estes pàgines del programa de festes. Fa deu anys que va nàixer el projecte de tindre un equip de futbol amb categoria regional que fóra l'equip del poble. Era maig de 1995 quan vàrem començar a reunir-nos per a iniciar este camí que en pocs anys ha portat una trajectòria difícil, però que amb treball i dedicació s'ha aconseguit portar avant comptant sempre amb la col·laboració del poble, dels socis, firmes comercials i les facilitats de l'ajuntament. A tots ells els quedem molt agraïts. Açò representa per al club l'ajuda necessària per a donar-nos força i il·lusió per a continuar i aconseguir el que esta temporada s'ha aconseguit: l'ascens a la màxima categoria regional preferent.

Este ascens ha sigut el premi a un treball important i ben fet que hem de reconèixer als jugadors, a l'entrenador i a l'equip tècnic. Però evidentment sense l'alé dels seguidors i del poble en general no s'haguera pogut aconseguir. Per a tots vosaltres, la nostra felicitació, perquè este ascens és el vostre.

Per a poder fer front a esta categoria és lògic que l'esforç esportiu i econòmic és i ha de ser el doble que en temporades anteriors. Però estem convençuts que comptem amb el suport del poble d'Alfara del Patriarca. Quan eixim a jugar per altres pobles de la Comunitat Valenciana i ens pregunten si és un poble xicotet, contestem que sí però amb un esperit gran.

Només ens queda dir-vos **gràcies** i desitjar que passeu unes bones festes patronals amb alegria, concòrdia i germanadat.

Junta directiva C.D. Alfarense

Penya Taurina Alfarense

Penyistes:

Enrique Murillo
Inma Cifuentes
Paco Medina
Jacinto Rodríguez
Vicente Górriz
Mª Carmen Benítez
David Carmona
Javi Carmona
Lidia Ribera
Miguel Valverde
Ivanka Taroncher
Vanessa Munera
Kike Murillo

Col·laboradors

Rafael Gasent
Alberto Ros
Olga Castillo
Conchín Gabarda
Emila Cabo
Francisca Salmerón
Amparo Amador

Mestres

Entre una fotografia i l'altra, grup d'alumnes amb el seu mestre, han passat deu anys escassos, però podem observar alguna diferència. I és que les fotografies d'altres temps són documents que ens parlen d'altres formes de viure i de ser. Si hui es fera una foto del mateix tema les diferències serien possiblement majors: hi hauria més professors, els xiquets serien d'edats més homogènies i apareixerien junts els xiquets i les xiquetes.

Per a qui apareix en la fotografia o reconeix familiars i amics, la fotografia no és només un document sinó una ocasió per a l'evocació i la memòria d'un temps viscut que pertany a la nostra biografia.

Si hui portem estes dos fotografies al programa de festes és per a recordar a dos mestres, desapareguts enguany, que van formar a generacions d'alfarers als que van instruir en les seues lliçons de coses en les escoles unitàries i van educar, dins i fora de l'escola, per a la vida: D. David Solsona i D. Vicente Escobedo.

Sobre el llibre de cor del Convent de San Diego d'Alfara del Patriarca

En 1835 el convent dels franciscans observants de San Diego en Alfara del Patriarca va ser desamortitzat, acabant així una història que havia començat en 1599 amb la fundació del convent. Els terrenys i edificis van ser adquirits pels Moróder que van instal·lar allí la fabrica de mistos El Globo. Els béns mobles es van dispersar, entre ells els llibres que conformaven la biblioteca conventual o els que eren utilitzats en el cor i l'altar durant les cerimònies religioses. Per l'inventari que es va formar en aquell moment se sap que, entre altres efectes domèstics o del culte, hi havia 64 llibres.

Un d'estos llibres, un manuscrit amb les partitures gregorianes i els textos de diversos oficis religiosos, després de diverses vicissituds en el comerç d'antiguitats, va arribar al Connecticut College (EUA) per la donació d'un mecenes.

Que el llibre era del convent de Sant Dídac resulta evident del colofó del manuscrit que diu: "Este libro se hizo por orden del P. Fr. Patricio Berenguer Predicador, siendo Guardián del Convento de San Diego de Alfara en el año de g 1453 y le escribió el P. Fr. Francisco Juan Predicador". Sobre la data, que és veu clarament que ha sigut manipulada, perquè no pot ser anterior a la fundació del convent, tornarem després. Sobre els noms dels pares franciscans, de moment no hem pogut esbrinar en quins anys va ser guardià, equivalent a superior o prior en l'orde franciscana, el pare Patricio Berenguer, ja que les llistes de què disposem són extraordinàriament incompletes. El títol de Predicador era un grau a què els frares franciscans podien arribar després d'un exigent examen. En el fet que **le** escribió el P.Fr. Francisco Juan cal entendre que va ser no l'autor en el sentit modern sinó el copista o, com a màxim, el compilador de textos dispersos en altres llibres.

El llibre és d'un grandària considerable com correspon a un llibre de cor les partitures del qual eren llegides simultàniament pels monjos o frares cantors. Mesura 58 per 39 centímetres i està enquadernat en pell sobre un suport de fusta. En el lloc s'identifica el llibre com un saltiri, però el seu contingut no es correspon amb un saltiri ja que no conté cap salm. Té 65 folis de pergami numerats per una cara, i està escrit en una bella cal·ligrafia, amb cent onze lletres majúscules, les corresponents a l'inici de les composicions, molt ornamentades, quatre amb miniatures de Sant Dídac, de la Immaculada, de Jesús Infant i de la Beata Coleta i la resta amb decoració geomètrica o vegetal.

Encara que estrictament no té portada, pot considerar-se que les primeres línies de la primera pàgina constitueixen el títol del mateix: *Liber qui continet officia propria sanctorum nostri ordinis et alia*. És a dir: Llibre que conté els oficis propis dels sants de la nostra orde i altres.

En efecte, el llibre conté els oficis o hores litúrgiques de les festes de Sant Dídac d'Alcalá (canonitzat en 1588), titular del convent, de la Beata Coleta de Corbie (canonitzada en 1807), de Santa Caterina de Bolonya (canonitzada en 1712) i de Sant Pasqual Bailón (canonitzat en 1690). És a dir sants franciscans, que no figuraven encara en els missals i llibres d'hores oficials, per ser de canonització més o menys contemporània a l'existència del convent i, en el cas de la beata Coleta, que només podia tindre una veneració privada en determinats llocs. El normal és que en eixes festes s'utilitzara l'ofici comú dels confessors o de les verges, però els convents disposarien d'oficis propis compostos especialment per als sants de l'orde. És de suposar que els oficis propis d'altres sants fundadors com a Sant Francesc, Santa Clara o Sant Pere d'Alcàntera, a la reforma dels quals pertany el convent de San Diego, figuraren en altres llibres del cor.

El conjunt d'antífones i himnes de les distintes hores litúrgiques corresponents són composicions l'originalitat del qual caldria contrastar amb llibres semblants d'altres convents franciscans de l'època. En qualsevol cas la seua peculiaritat fa que no figuren en els breviaris actuals o en les edicions modernes del Liber Usualis.

Els altres oficis a què es referix el títol són: la Festa de la Immaculada Concepció de Maria, inclosa una missa, la festa del Sant Nom de Jesús, la festa de Sant Josep i la del Patrocini de Sant Josep amb una missa especial. Estos oficis i misses clarament estan vinculats a les diverses congregacions franciscanes que mantenen i difonen estes especials devocions abans que siguen reconegudes amb caràcter universal per a tota l'Església.

És sabut que els franciscans van defensar la Concepció Immaculada de Maria, molt abans que fora proclamat com a dogma de l'Església Romana en 1854. El manuscrit de San Diego arreplega amb tota probabilitat l'ofici *Sicut Lillium* compost per Sant Bernardí de Busti i empleat pels franciscans des de 1480 poc després que Sixt IV adoptara la festa el 8 de desembre per a tota l'església llatina. En 1863 el papa Pius IX, que va proclamar el dogma, va autoritzar un nou ofici de la Immaculada i va abolir tots els altres oficis inclosos el *Sicut lillium*. Moltes de les antífones i altres cants d'este ofici i missa consten encara en els llibres oficials de l'Església. Fem notar no obstant, com a curiositat, que l'antífona *Tota pulchra* diferix de la que encara hui es canta en que, almenys en el llibre de Sant Dídac, no consta la paraula *originalis*. "Tota pulchra es Maria, et macula (originalis) non est in te".

La peculiar devoció al Nom de Jesús va començar sent pròpia dels franciscans, a partir de la predicació de Sant Bernardí de Siena que utilitzava en les seues predicacions un estendard amb el monograma JHS i l'original del qual va poder veure sant Dídac en l'església de l'Ara Coeli a Roma. A l'inici de l'ofici d'esta festa hi ha en el manuscrit (f.26) una referència a un decret de 20 de gener de 1728

emés per Benet XIII pel qual s'establí la festa el dia 14 de gener. És de suposar que el llibre del cor de Sant Diego arreplega el nou ofici, comú a tota l'església i que variaria, en poc o en molt, de l'anterior ofici franciscà compost també per Bernardino de Busti. En l'actualitat la festa se celebra el diumenge que cau entre 1 de gener i el dia de l'epifania o, si no n'hi ha, el dos de gener.

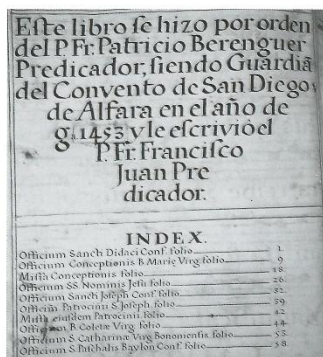
A Sant Bernardí de Siena es deu també una especial devoció a Sant Josep. A més de la festa del 19 de març, els franciscans celebraven una altra festa de les esposalles de Sant Josep el 23 de gener. Encara que la festa del 19 de març era obligatòria des de 1621, a l'ocórrer durant la quaresma, va ser tradició de carmelites i franciscans celebrar una nova festa passada la Pasqua dedicada al Patrocini de Sant Josep molt abans que Pius IX el proclamara patró de l'Església en 1870.

Estos últims oficis coincidixen bàsicament amb els actualment vigents. És a dir que, encara que estan en un llibre propi d'un convent de franciscans, havien de seguir el que era pràctica normal i autoritzada en la resta de comunitats de l'església. Vam dir al principi que la data de 1453 que consta en el llibre com la de la seua confecció ha sigut manipulada de forma un tant elemental. El bibliòfil britànic Seymour de Ricci, que va conèixer el llibre en una col·lecció americana, el va datar en 1653, corregint només la data de les centenes. Pel que hem vist, cal retardar la data de la seua escriptura a una posterior a les canonitzacions dels sants l'ofici propi de les quals conté el llibre i encara a una posterior al decret de Benet XIII sobre la festa del Nom de Jesús. La data límit de la seua escriptura seria la proclamació de la Beata Coleta com a santa que es produïx en 1807.

El canvi de la data, la nova enquadernació en couro repujat i la classificació com a saltiri es produïren, sens dubte, una vegada que el llibre va eixir al mercat de les antiguitats, ja que fent-ho passar com a un manuscrit del segle XV, es podria aconseguir molt més valor, especialment entre compradors no experts. En tot cas, i encara que es tracte d'un llibre del segle XVIII, no deixa de tindre interès. En primer lloc per a nosaltres, perquè és una mostra de l'activitat dels religiosos d'Alfara del Patriarca. Però també per als historiadors de la litúrgia, perquè esta conforma al llarg dels anys la tradició de l'Església i en este llibre pot estudiar-se com distintes devocions, algunes controvertides, van configurant la doctrina i l'espiritualitat cristiana. Els musicòlegs tenen també ací un document d'estudi sobre la permanència i variacions del cant gregorià. Els historiadors de l'art, en fi, poden trobar en les miniatures que conté el manuscrit testimonis de la difusió de certes imatges i tipus que, originats en composicions de major compromís o amb un altre propòsit, es repetixen en altres obres com a estampes, gravats, còpies o il·lustracions com les miniatures d'este manuscrit.

E.M.C.S.

El manuscrit pot veure's complet en www.conncoll.edu (navegar per libraries) amb un article molt complet d'Alice Schroeder.
Han sigut molt útils les consultes a www.franciscanos.net i www.encyclopediacatolica.com, però sobretot les amables indicacions del P. Wenceslao d'Alfara, caputxi.

L'ex-convent de Sant Dídac d'Alfara

Tiene una hermosa y capaz iglesia al oriente, claustros muy gracious y tres lindos dormitorios donde habitan veynte religiosos observantes...

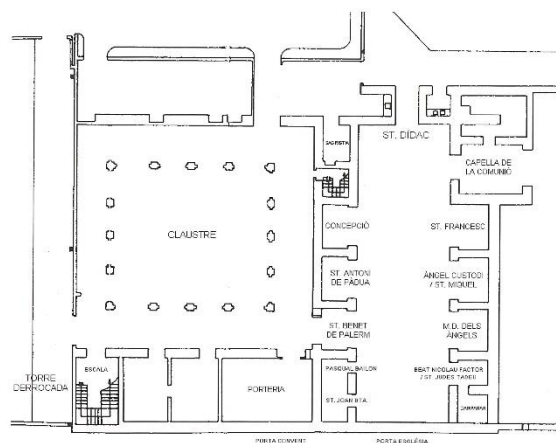
(Arxiu del Regne de València)

Gaspar Jaca, un llaurador ric de València que vivia a Alfara, tenia per costum anar de cacera a les muntanyes que envolten el convent del Sant Esperit de Gilet. Un dia el sorprengué la tempesta i el caçador hagué de refugiar-se en aquell convent franciscà, on va fer amistat. Llavors tingué la idea de proposar als frares de Gilet la construcció d'un convent a Alfara, en una alqueria i deu fanecades d'horta que tenia vora la séquia i camí de Moncada. Més tard se n'afegiren quatre fanecades més. És possible que aquesta alqueria de Gaspar Jaca siga la mateixa que en el capbreu de l'any 1505 és propietat d'Eiximenus de Porto, llaurador d'Alfara: "una alqueria amb 7 fanecades de terra campà, quasi prop de la cèquia Major de Moncada, afronta ab cèquia maior de Muncada, ab camí public que va a València e ab alqueria d'en Francès Rodella".

L'arquebisbe de València, Juan de Ribera, atorgà llicència el 1595 com a prelat i senyor feudal del lloc d'Alfara. Els frares prengueren possessió de la donació i amb les almoines que recolliren començaren en 1599 la construcció del nou edifici conventual. Les obres degueren ajornar-se en més d'una ocasió per motius econòmics. Les càrregues del patronatge que havia de suportar el benefactor, Gaspar Jaca, consistien en fer-se carrer del manteniment del presbiteri i l'altar major, proporcionar l'oli necessari per a

les llànties, celebrar la festa de sant Dídac... Però Melcior Jaca, fill del fundador, hagué de renunciar al patronat en 1663 per problemes econòmics i ho va fer en favor d'Isidre Coll, el qual sí que es trobava en condicions de poder sufragar el retaule major, retaule que seria immediatament posterior a aquesta data, en la qual l'església estaria acabada. Un descendent d'aquest senyor, Josep Durà i Coll renuncià també al patronat en favor de la comunitat l'any 1725.

El convent observant de Sant Dídac fou Casa d'Estudis de la Província Franciscana de València i s'arribaren a celebrar almenys set Capítols provincials. No anem a cansar els lectors amb la reiteració de més dades històriques del convent. Estudiem l'edifici només des del punt de vista de la Història de l'Art i a més, Josep Ramon Molins ja li dedicà dos articles en els llibres de festes de 1998 i 1999, on podreu ampliar dades fàcilment.

L'edifici religiós i l'hort clos que l'envoltava han allotjat durant 150 anys una fàbrica de fòsfors. Això s'ha acabat ara mateix i esperem que en un futur pròxim s'enderroquen els afegitons que incorporà l'ús industrial; i l'església i el claustre de Sant Dídac puguin assolir la dignitat monumental que mereixen i que no ha estat possible des de la desamortització del segle XIX.

El convent pertany al Patrimoni Artístic d'Alfara i l'enriqueix fins a tal punt, que si els nous propietaris tenen imaginació i inverteixen en la restauració del monument per a qualsevol ús modern, com per exemple l'hosteler, el monument els agrairà els esforços aportant les qualitats estètiques i artístiques que amaga. Perquè el convent d'Alfara és el gran desconegut entre els monuments de l'Horta Nord. Poca gent del poble i la comarca ha entrat en l'interior, només els treballadors.

Les característiques de la indústria que allotjava, el perill d'incendi i la seguretat necessària desaconsellaven les visites indiscriminades. He d'agrair públicament les gestions de Jaume Portet, gràcies al qual pogué entrar l'estiu de l'any 2004 i fer les fotografies que us oferim.

Els terrenys del convent estaven delimitats pel camí de Moncada a València, la séquia de Montcada, el camí d'Alfara a Carpesa (camí de St. Dídac) i el camí de Montcada a Vinalesa. L'edifici i l'hort ocupaven doncs el solar de la Fosforera i suposem que també la gasolinera actual, el supermercat i les finques de pisos que hi ha prop.

Si fem un passeig fins el convent el primer que ens cridarà l'atenció és el campanar de rajola. Tot l'edifici està construït en rajola, llevat de la base de carreus de pedra del campanar, segurament per donar-li estabilitat als fonaments. És possible que la coberta original del campanar fos una teulada a quatre aigües i posteriorment s'hi fes l'ampit de rajola i la terrasseta que té. L'escala es conserva en bon estat i l'accés és còmode.

Caminant des de l'Almàssera fins el convent, en el mur del campanar que mira sobre la teulada de la nau s'aprecien les restes d'un rellotge solar pintat. La vareta metàl·lica desapareguda sortia d'un sol esfèric i els números eren de grafia àrab. En la banda superior hi havia una inscripció de la qual encara s'endevina alguna lletra a la banda esquerra. Aquest rellotge s'albirava perfectament des del claustre, com era costum en els convents, de manera que els frares podien saber l'hora còmodament. I també es veu perfectament des de l'exterior. És possible que tant el campanar com la façana tingueren alguna mena de policromia, a l'estil de l'església parroquial de Borbotó, però per determinar-ho caldria fer una inspecció exhaustiva en alguns racons inacessibles.

La porta de l'església, avui tapiada, és un arc de mig punt fet de rajola, a l'estil dels arcs de triomf, però molt senzill i elegant. Tenim la impressió que a sobre hi ha una fornícula tapiada que degué allotjar l'estàtua del titular: sant Dídac d'Alcalà. Més amunt encara, hi ha el finestral del cor elevat, desaparegut en un dels incendis de l'edifici. Si ens fixem en la porta del temple, fa la sensació que el nivell del camí està per damunt de l'original un metre, aproximadament, perquè la llum de l'arc tal i com podem amidar l'altura actualment no respecta les proporcions.

A l'esquerra de la façana del temple trobem encara la frontera del convent. La porta que accedia també està tapiada. Les finestres de la planta baixa comuniquen amb la volta de l'estança interior mitjançant llunetes. Els balcons superiors pertanyen a unes habitacions que per l'aspecte suposarem, durant la visita, que eren les cel·les dels frares, malgrat que la documentació parla de tres dormitoris comuns. Per una fotografia antiga que ha aparegut en diverses publicacions locals i que podeu veure a la web PATRIALFARA <http://www.uv.es/befrana> sabem que a començaments del segle XX hi havia una segona planta i una torre en l'extrem esquerre que foren suprimits. L'eliminació de la segona planta d'aquesta ala de l'edifici s'aprecia molt bé des de les finestres del clustre superior i caminant davall

la teulada actual, com vam poder comprovar. Pel que fa a la torre arrassada fins els fonaments, també s'aprecia en una vista aèria de la fàbrica de mistos El Globo que conté un cartell publicitari antic. Ens hem plantejat si la torre no formaria part de l'antiga alqueria, però amb les dades que tenim a hores d'ara no podem respondre afirmativament a aquesta hipòtesi.

Anem a entrar en l'interior de la forma més estranya, per la porta del temple, cosa que actualment és impossible. Per a qualsevol que entre per primera vegada en l'església de Sant Dídac, el conjunt de sensacions és difícil de sintetitzar. Josep Martínez Aloy deia vers 1924 que l'edifici havia patit cinc incendis. L'edifici aleshores era sobretot el convent. A meitat del segle XX hi hagué un incendi que afectà més encara la decoració. El resultat d'aquestes destrosses és que tota la decoració d'escaiola del temple desaparegué. Només se'n salvaren alguns esgrafiats de la capella de la comunió, tanmateix bastant erosionats. Les motlures d'escaiola són molt sensibles a la humitat i al foc. Qualsevol d'aquests dos elements pot acabar ràpidament amb la decoració barroca d'una església. El foc també afectà la coberta de la nau formada per cinc trams de voltes bufades. La volta del primer tram, pròxima a la porta del temple, es desplomà sobre el cor elevat de manera que també l'ensorrà i a hores d'ara ja no existeix. Aquest tram es reconstruí amb bigues de ferro i motlades, i es recobrí amb teula de manera que des de l'exterior no és perceptible el canvi.

L'inventari de Desamortització de 1835 cita la quantitat de seixanta-quatre llibres que aleshores hi havia al convent. Potser un d'ells és el llibre de cor il·luminat per fra Francesc Juan a començaments del segle XIX i conservat a la biblioteca del Connecticut College (Estats Units de Nord Amèrica). En aquest llibre de festes teniu un article d'Enric Cuñat que estudia l'obra, fins ara desconeguda.

La fàbrica feia servir l'església com a magatzem de la producció perquè per les característiques dels murs antics, la temperatura sempre és uns graus inferior. La destrossa del foc permet apreciar perfectament la tècnica de construcció de rajola i per una altra banda, com no s'ha conservat la decoració, permetrà que l'arquitecte que s'encarregue de la restauració del temple tinga les mans més lliures i pugui ser més creatiu en fer una proposta arquitectònica. Fins i tot desaparegué la cornisa interna que sol recórrer les esglésies barroques entre les voltes i els arcs laterals, mitjançant un balconet, del qual només queden indicis.

Tenim una església d'una nau, amb quatre capelles a cada banda, entre contraforts, més la capella de la comunió, pràcticament adherida al presbiteri. Estan cobertes amb voltes bufades i dues tenen trompes en el angles de la testera, potser amb resultat estètic similar al que es pot veure a la nau de l'església de Sant Miquel de Castelló de la Plana.

Les capelles laterals s'obren a la nau mitjançant un arc de rajola de mig punt. Cal tenir en compte que el primer tram, immediat a la façana, és més profund. Això és per causa de la base del campanar que s'integra en la planta i calia deixar espai per a una capella, encara que fos més menuda. Recordem que a sobre hi havia el cor elevat i per tant, les capelles més pròximes a la porta del carrer tenien l'arc més baix.

Les capelles estigueren sota el patronat de diverses famílies. Les advocacions es mantingueren bastant estables, malgrat que sembla que les dues capelles més pròximes al carrer canviaren d'advocació en alguna època. És possible també que en realitat s'hi mencione una advocació del mur lateral de la capella i d'aquí la confusió.

A l'esquerra, entrant per la porta principal, trobem citades les capelles de sant Joan Baptista, sant Pasqual Baylon, sant Benet de Palerm, sant Antoni de Pàdua i la Puríssima Concepció. És possible que la capella de sant Joan Baptista,

Les capelles laterals s'obren a la nau mitjançant un arc de rajola de mig punt. Cal tenir en compte que el primer tram, immediat a la façana, és més profund. Això és per causa de la base del campanar que s'integra en la planta i calia deixar espai per a una capella, encara que fos més menuda. Recordem que a sobre hi havia el cor elevat i per tant, les capelles més pròximes a la porta del carrer tenien l'arc més baix.

Les capelles estigueren sota el patronat de diverses famílies. Les advocacions

Entrant a mà dreta, l'advocació de les capelles era el beat Nicolau Factor i sant Judes Tadeu, la Mare de Déu dels Àngels, l'Àngel Custodi o sant Miquel i sant Francesc.

Aquesta capella de sant Francesc, veïna de la de la comunió, pertanyia a la Confraria del Cordó, és a dir, el Tercer Orde de Sant Francesc, en aquest cas, la branca masculina. S'hi deia del cordó perquè l'hàbit marró amb el qual s'amortallaven i que també vestien sovint en vida (especialment les dones) es cenyia la cintura amb el cordó franciscà de tres nucs, cadascun dels quals representava la pobresa, l'obediència i la castedat.

La situació "geogràfica" de les advocacions de les capelles en l'interior del temple no era casual. Si deixem de banda la de la comunió, immediata al presbiteri, les dues capelles laterals més properes a l'altar major eren la de sant Francesc i la de la Puríssima Concepció, les dues advocacions més importants per als franciscans. La resta d'advocacions pertanyen al santoral franciscà, mentre que sant Miquel i la Mare de Déu dels Àngels potser eren advocacions d'origen local. Les capelles de les confraries i les de patronat familiar tenien un vas o sepulcre al

peu de la capella o de l'altar, on es sepultaven els devots. El subsòl de l'interior de les esglésies era un veritable cementeri i és possible que generacions d'alfarers encara descansaven sota el paviment de l'església conventual. L'església d'Alfara no era parròquia i depenia de l'església de Moncada on els obligaven a soterrar-se a no ser què en testar digueren clarament que volien ser soterrats al convent, si tenien dret o els patrons de les capelles els ho permetien. Aquesta situació canvià a partir de l'any 1667, moment que s'autoritza la fundació d'una confraria de sant Vicent Ferrer a l'església d'Alfara i ja es permeté soterrar-hi.

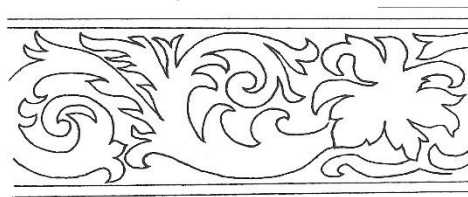

La capella de la comunió s'afegí posteriorment, l'any 1665, sota el patronat de Pere Trenc, moliner d'Alfara. Per aquell temps s'havia fent també el retaule major. La nova capella s'adossà al presbiteri, a la banda de l'epístola. Tenia una escultura gran de Crist coberta amb dosser i s'havia de decorar amb "rajoletes de Manises i trepes", és a dir, un sòcol de manises avui desaparegut i més amunt esgrafiats, dels quals encara resten indicis en la cúpula i un mur, on entre motius vegetals dos xiquets nus sostenen un emblema circular amb una aspa en l'interior que potser representaria una roda de molí hidràulic, en referència a l'ofici dels patrons de la capella. I diem açò amb molta prevenció, perquè caldria accedir amb una escala i il·luminació adequada per comprovar-ho, si és que ho permet l'estat de deteriorament.

L'església sembla fosca en l'actualitat perquè totes les finestres que hi ha sobre les capelles estan tapiades. Si es reobriren canviaria molt l'interior amb la il·luminació natural.

Els incendis de l'església no afectaren el claustre ni les dues escales; s'hi conserven perfectament els esgrafiats dels arcs davall un munt de repintades. També trobem esgrafiats repintats en les dues escales que intercomuniqueu les plantes del claustre, els quals són de disseny diferent. Les naus de la planta baixa del claustre estan cobertes per trams de voltes bufades, en harmonia amb l'estil de l'església.

És per això que en netejar els murs del claustre ens podem fer una idea més exacta de com era la decoració desapareguda del temple. No s'hauria de descartar l'aparició de pintures murals en les llunetes del claustre, com s'esdevé en alguns convents franciscans, on veiem escenes de la vida de sant Francesc. La galeria superior del claustre està coberta per bigues i teulada a una vessant. S'il·lumina amb tres parells d'arquets de mig punt de rajola, de manera que s'aconsegueix una articulació rítmica ternària, en contraposició als quatre arcs a cada banda en la planta baixa. Sobre les habitacions de la segona galeria hi havia un tercer pis, desaparegut com ja esmentàvem adés, però del qual queden fragments de mur i indicis de les finestres interiors que l'il·luminaven.

Detall d'un esgrafi del claustre. Dibuix de Beatriu Navarro

L'any 1835 es suprimí la comunitat franciscana d'Alfara mitjançant el Decret de Desamortització del govern de sa Majestat. Era impossible modernitzar l'economia del país amb la meitat de la terra agrícola a mans dels ordes religiosos, i sense les terres, les comunitats religioses no podien sobreviure.

L'industrial Josep Bigné adquirí l'any 1854 l'edifici desocupat per a establir una fàbrica de mistos. El 1856 s'associà amb els germans Josep i Vicent Moroder i en retirar-se la indústria fosforera quedà a mans dels empresaris Moroder.

Aquest estiu, en tancar la fàbrica, s'ha traslladat a la Casa de la Vila la campana que serví per marcar la jornada laboral dels treballadors. La data indica que no pertanyé al convent, ja que és posterior a l'ex-claustració: JESÚS MARÍA Y JOSÉ ME HIZO JAIME ROSAS 1884. Recordem que els frares marxaren en 1836. Sospitem que quan l'empresari Bigné comprà Sant Dídac en 1854 ja no hi eren les campanes. A més, degueren desmuntar-se de la torre de mala manera, possiblement les deixaren caure a terra, perquè si parem esment, veurem que la cornisa inferior de la sala de campanes està desmorrellada a l'altura de les dues obertures per on les llançaren.

La campana de la fàbrica regulava el ritme de treball de les obreres i els obrers. A començaments del segle XX la jornada s'iniciava a les 6 del matí. A les 8 tocava per a l'esmorzar. A les 8,30 tornava a tocar. A les 12 avisava de l'hora de dinar. A la una cridava novament al treball i a les set anunciava la sortida del treball. De la Història de l'Art hem anat a la Història Contemporània, i ací acaba doncs, el nostre treball.

Josep Lluís Cebrián i Molina
<http://www.uv.es/joceimo>

BIBLIOGRAFIA

- Cebrián i Molina, Josep Lluís: "La Peña de Sant Dídac". *Festes'90 Novetlè*.
- Chiralt Bailach, Enric: *Agricultura, vida i alimentació en l'Horta de València durant la Baixa Edat Mitja i l'Edat Moderna: el senyoriu d'Alfara del Patriarca*. València, Acció Bibliogràfica Valenciana, 2002.
- Cuñat Sesé, Enric M.: "Sobre el llibre de cor del convent de Sant Dídac d'Alfara del Patriarca". *Llibre de Festes*. Alfara del Patriarca, Ajuntament, 2005.
- Ferrer Orts, Albert: *L'esplendor de la decoració esgrafiada valenciana (1642-1710). La seua presència en l'arquitectura religiosa de Xirivella*. Xirivella, Ajuntament, 2003.
- Gayano Abad, Rafael: *El folclore en las cajas valencianas de cerillas*. *Feriario*, 1954. Publicat en *Materiales de Historia 1989 (Historiografía)*. Alfara del Patriarca, Ajuntament, 1989. Pp. 49-51.
- Molins Cabo, José Ramón: "El convento de San Diego de Alfara del Patriarca". *Crónica de la XXI asamblea de cronistas oficiales del reino de Valencia*. València, Associació de cronistes oficials del regne de València, 1998. Pp. 375-394.
- Molins Cabo, Josep Ramon: "400 Aniversari de la fundació del convent de San Diego d'Alcalá d'Alfara del Patriarca". *Festes patronals, Alfara del Patriarca 1998*. Pp. 26-29.
- Molins Cabo, Josep Ramon: "400 Aniversari de la fundació del convent de Sant Dídac d'Alcalá d'Alfara del Patriarca". *Festes patronals, Alfara del Patriarca 1999*. Pp. 23-25.
- Serra, José M^a, prevere: "Alfara a principios de siglo". *Alfar. Festes patronals*. Alfara del Patriarca, Ajuntament, 1985.
- Serra, José M^a, prevere: "San Diego". *Alfara del Patriarca. Homenaje a José Mª Serra Carsí. Materials d'Història 1987*. [Publicat també al llibre de festes de 1976]
- Sucías Aparicio, Pedro: *Los conventos del Reino de Valencia*. Manuscrit de la Biblioteca Municipal de València. València, 1906. pp. 420-422. Publicat en *Materiales de Historia 1989 (Historiografía)*. Alfara del Patriarca, Ajuntament, 1989. Pp. 18-19.
- Sucías Aparicio, Pedro: "Alfara del Patriarca - Alfara de la Huerta". *Notas útiles para la historia del Reino de Valencia*. Manuscrit de la Biblioteca Municipal de València. València, 1911. Publicat en *Materiales de Historia 1989 (Historiografía)*. Alfara del Patriarca, Ajuntament, 1989. Pp. 22-24.

PATRIALFARA

<http://www.uv.es/befrana>

Poemes

L'Horta

En el recinte d'una casa antiga,
un raig de sol crepuscular entrà per la finestra
i un polsim daurat va giravoltant dins el feix de llum
com si la pols s'aixequés al llarg del camí celest
que condueix a la destrucció i al no-res.
A les parets l'abisme del temps es fa sentir,
la veu de l'avi traspua la mateixa tristesa
que vibra en la veu dels exiliats
quan parlen de la pàtria llunyana.
Es, amb tota probabilitat, la mort de l'Horta
i la destrucció, delicada, però decidida
que ha desfet els barrancs i les muntanyes.
Així, doncs, també jo m'he aturat;
en la cadira de boga sóc jo
i les veus dels meus avantpassats.

M'aprobe a tot allò que ens oferia la vida.
Una passejada pels camps a trenc d'alba,
el color i el perfum d'una flor silvestre,
les paraules intel·ligents i sàvies d'algú
o el goig immòbil d'una papallona.
Com em recree en un paisatge que no serà mai més
i de mica en mica reposarà en les pàgines de l'oblit!

Encara que volguera, no podria aturar-ho.
La mar és aquest gran present.

La casa dels meus avantpassats al mig de l'horta,
amb les parres i l'entrada de carros,
on molts naufragis es van acumular a l'andana:
els plors de tant en tant per la fam,
el sol cremant els dits sobre la collita,
i al menjador, l'avi recolzat sobre la butaca
amaga la cara entre les mans
amb un gest que expressa impotència i resignació,
com si finalment fóra conscient
de les enrevessades lleis de la natura humana.

Essència

Potser algun dia t'escriuré amb més calma.
I el tacte tebi de la primavera
ja no ens mourà
cap a la brisa que seguïem, vorejant les veus
de l'alba i sentint que al nostre voltant
hi ha altres éssers vius i tangibles.
Potser vindran més dies com ara, on jo
ja no em reconec a l'espill de la meua mar.
Es com si la vida s'hagués perdut
en les fondàries de la nit. A vegades no sé
per on tirar i se m'amuntega la incertesa.
La vida és plena d'instantes escorredissos. Algun dia
potser, algú dirà que em repenge d'ell, però jo
ja no sabré fer un altra cosa, només escoltar
i viure la mar dels altres.

Aleshores, què em restarà?
Cap pell desitja de debò ser una altra pell.
Ara sé que ningú es pot imaginar a si mateix
guaitant un univers impenetrable i profund,
sense els sentiments i el caràcter intransferible.

La caverna

Així, dia rere dia, em tradueix en paraules
i acule paraules, gotes de mi mateix.
I parle de com l'existència s'ha convertit
en una qüestió de desviar els ulls, d'ajupir-nos
davant de tantes i tantes barbàries;
a penes algunes veus s'alcen fermes.
Heu ací la contradicció: tan dur
i al mateix temps tan fàcil, matar i morir.
Però així i tot, naveguem la mar en la mar,
i per les tempestes que les ones galopen,
tots els temps mereixen el benefici del dubte.
Ara sé que vaig nàixer esclava
i pràcticament moriré esclava.
Espai i temps, potser, són punts lluminosos
en la nostra trajectòria, però res no ens commou
suficientment, dins aquest univers corbat, com
una caverna, sense llum i allunyat dels senyals
que puguem obrir-nos camí per sortir de la fosca.
Mentre les criatures se'ns embarranquen a la sorra,
a l'esguard, als braços i a la boca
el cant dels ocells cau com ràfega de pluja.

La meua mar

Aquesta és la meua mar, i ara que ho sé bé
ja puc dir: que la mar només és sorra entre els dits.
Tan ràpidament passen els dies,
que cada vegada m'estime més i més el passat,
perquè ja ha passat. És un món on tot mor,
on tot se'n va i retorna per multitud de camins.
Ningú pot assumir el teu dolor o traspasar-te
les seues alegries, la mar és sols la teua mar.
A vegades me'n recorde de tot allò
que colpia l'inici dels meus sentits:
l'obertura al cel de les finestres, els ocells
picotejant en les canonades, el degoteig de la pluja
en la mimosa... quantes sensacions úniques
que no m'han bastat mai, sense saber-ne el perquè.
La vida és ofegar-se, caure aigua avall, fins al fons.
Ni tan sols palpem algun dels nostres somnis.
En ells, hi ha un fum de dolors i contrarietats,
que tothom s'estima quan és feliç.
Hi ha dies que només tinc la necessitat de reafirmar
tot allò que se'n va com la meua mar.

Maria Carme Arnau i Orts

Del poemari **"Totes les mars són una sola mar"** Premi de creació poètica Paiporta convocat per l'Ajuntament de Paiporta i Tàndem edicions. No he fet més que donar unes pinzellades amb la ploma d'una mar que tothom passeja

D'aquest llibre de festes
publicat per l'Ajuntament d'Alfara del Patriarca
s'han imprés mil exemplars.
Els treballs de composició i maquetació
els ha fet Mark Edicions
que ha estat responsable de la impressió
acabada el 6 d'agost de 2005
festa de la Transfiguració o Epifania.

**AJUNTAMENT
D'ALFARA DEL PATRIARCA**

**mancomunitat
CARRAIXET**

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I CIÈNCIA

